

Pikatoimelised GLP-1 retseptori agonistid annavad 2. tüüpi diabeedi ravis üsna võrdse tulemuse, kuid liraglutiid on eksenatiidist siiski pisut tõhusam

Glükagoonitaolise peptiidi 1. tüüpi (GLP-1) retseptori agonistid on 2. tüüpi diabeedi korral tõhusad glükoosisisalduse vähendajad. Uuringu eesmärgiks oli võrrelda pikatoimelise eksenatiidi (manustamine 1 kord nädalas) ja liraglutiiidi tõhusust ning turvalisust.

Mitmes keskuses korraldatud avatud juhuslikustatud uuring kestis 26 nädalat ja uuringusse haarati 2. tüüpi diabeeti põdevad patsiendid (n = 912). Patsientidele manustati pikatoimelist eksenatiidi (2 mg 1 kord nädalas) või liraglutiiidi (1,8 mg 1 kord päevas). Uuringu esmaseks lõpptulemusnäitajaks oli glükohemoglobiinisalduse muutus uuringuperioodi lõpuks.

Uuringu jooksul sai 450 patsienti raviks liraglutiiidi ja 461 eksenatiidi. Glükohemoglobiinisalduse vähenemine oli pisut suurem liraglutiiidirühmas (-1,48%) kui eksenatiidirühmas (-1,28%). Rühmadevaheline erinevus (0,21%; 95% usaldusvahemik (uv) 0,08–0,33%) oli suurem, kui eelnevalt kindlaksmääratud n-ö mittehalvemuse kriteerium (uv < 0,25%). Sagedasemad kõrvaltoimed olid iiveldus (liraglutiiidirühmas 21%-l uuritustest ja eksenatiidirühmas 9%-l uuritustest), kõhulahtisus (liraglutiiidi puhul 13%-l uuritustest ja eksenatiidi puhul 6%-l uuritustest), oksendamine (liraglutiiidi korral 11%-l uuritustest ja eksenatiidi korral 4%-l uuritustest).

Seega oli liraglutiiidi suure annuse kasutamine pisut tõhusam glükoosisisalduse vähendamisel, kuid põhjustas enam ka kõrvaltoimeid. Kuna ka ravimite annustamise sagedus erineb, tuleb sobiv ravim

valida patsiendi iseärasustest ja eelistustest lähtudes.

ALLIKAS

Buse JB, Nauck M, Forst T, et al. Exenatide once weekly versus liraglutide once daily in patients with type 2 diabetes (DURATION-6): a randomised, open-label study. *Lancet* 2013;381:117–24.

Kommentaar

GLP-1 retseptori agonistide rühma on erinevaid ravimeid ja molekule järjest lisandumas. Nende ravimite erinevad omadused (manustamise sagedus, toime pikkus, kõrvaltoimete sagedus) võimaldavad ravimivalikus paremini lähtuda patsiendi füsioloogilistest iseärasustest ja eelistustest, mis loovad kindlama aluse ravi sobitamiseks konkreetsele patsiendile.

Uuringud näitavad suhkrut sisaldavate karastusjookide rolli laste ülekaalu kujunemisel

Kahes sekkumisuuringus hinnati suhkrut sisaldavate ja kalorivabade karastusjookide mõju laste kehakaalule. Hollandis korraldatud juhuslikustatud uuringus anti 18 kuu jooksul normkaalus lastele (4–11-aastased, n = 641) päevas 250 ml suhkruvaba või suhkrut sisaldavat karastusjooki (päevane energiasalduse erinevus 104 kcal). Uuringu lõpuks oli 26% lastest jookide tarvitamisest loobunud. Uuringu jooksul põhjustas kalorivaba joogi kasutamine väiksema kaaluübe kui suhkrut sisaldava karastusjooi kasutamine (vahe -1,54 kg; 95% uv -1,54–0,48). Kalorivaba joogi rühmas olid väiksemad ka nahavoldi paksus, kehamassiindeksi suurenemine ja keha rasvamass.

Sarnane tulemus saadi ka teises uuringus, kus vaadeldi ülekaalulisi lapsi, kes tarvitasid regulaarselt suhkrut sisaldavaid karastusjooke. 224 ülekaalulist teismelist jagati

1-aastases uuringus aktiivse ravi rühma (sekkumise eesmärgiks oli vähendada suhkrut sisaldavate karastusjookide kasutamist) ja kontrollrühma. Uurijate hüpoteesiks oli, et sekkumisrühmas suureneb kaal aeglasemalt kui kontrollrühmas. Uuringu lõpetas 97% lastest. Sekkumisperiodi lõpuks oli aktiivse ravi rühmas laste kehakaal oluliselt väiksem kui kontrollrühmas (-1,9 kg; p = 0,04). Aktiivsele sekkumisele järgnenud aastase vaatlusperiodi jooksul rühmadevaheline erinevus kadus.

ALLIKAD

- de Ruyter JC, Olthof MR, Seidell JC, Katan MB. A trial of sugar-free or sugar-sweetened beverages and body weight in children. *N Engl J Med* 2012;367:1397–406.
- Ebbeling CB, Feldman HA, Chomitz VR, et al. A randomized trial of sugar-sweetened beverages and adolescent body weight. *N Engl J Med* 2012;367:1407–16.

Kommentaar

Kehakaalu regulatsiooni juures on väga oluline tegur organismi võime mõõta toiduga saadud kaloreid ja selle järgi reguleerida toitumiskäitumist. Ülaltoodud uuringud kinnitavad teooriat, et kaloririkkad joogid on üks olulisi tegureid ülekaalu kujunemisel.

Dr Vallo Volke –
TÜ Kliinikumi
sisekliinik, TÜ
füsioloogia
instituut
vallo.volke@ut.ee